

ביאורים לכמה מדברי המסורה – פרשת פקודי

מתוך ספר אוצרות התורה לר' משה צוריאל

לט, יט – "כאשר צוה ה' את משה".

במסוֹרָה מְנוּ שביטוי זה כתוב י"ח פעמים בפרשת משכן-שני, (ירושלמי תענית ב,ב; וכן ויק"ר א,ח) והם נגד י"ח ברכות בתפילת עמידה. והפסוק הנוסף של "וְאֵתוּ אֶהְלִיֵּאב" הוא נגד ברכת המינים.

ומוסיף על כך ספר הרוקח (בדף צ"ז) כי :

- אות צ' הוא לפי סדר סידורי, אות י"ח של האלף-בית,
- ובכל הפסוקים הללו יש 113 תיבות כמספר התיבות בהן מסיימים כל 18 ברכות-העמידה,
- והם נגד 113 פעם כתובה תיבת "לב" בתורה, כי צריכים להתפלל בכוונת הלב.
- ובתורה יש י"ח פעם ענין "יְרָאָה" אצל הזכרת שם ה', (ופעם י"ט הוא הוא ליראה את השם הנכבד - דברים כח, נח, עיי"ש הערותינו).
- וכן בספר משלי יש י"ח פעם "יראה" אצל שם ה', רק הפעם הי"ט הוא "חכם ירא" (משלי יד, טז) שהוא נכלל ביראת ה' (פסחים כב:).



מ, כא – "כאשר צוה ה' את משה".

"בעל הטורים" כותב – "...והם י"ח פעמים 'כאשר צוה ה' את משה' - "ככל אשר צוה ה' את משה' (ויק"ר א, ח) וכנגדם תקנו י"ח ברכות. ואחד 'כאשר צוה ה' כן עשו' (שמות לט, מג) תקנו כנגדו ברכת המינים. ויש בהם קי"ג תיבות, וכן בסופי הברכות (של תפילת עמידה) כמו בא"י מגן אברהם, בא"י מחיה המתים" ובו קי"ג תיבות וקי"ג פעמים 'לב' בחומש, שצריכים כוונת הלב" עכ"ל. (הרב רייניץ במהדורתו מבאר בהערותו שם את החשבון של קי"ג פעם "לבי")

בירושלמי ברכות ד/ג אמרו חז"ל: "ולמה שמונה עשרה... כנגד י"ח ציווין שכתוב בפרשת משכן שני". הרב רייניץ מביא בהערותיו ל"בעל הטורים" (הני"ל) בצורת לוח את רשימת הפסוקים, עם חשבון קי"ג התיבות, פסוק אחרי פסוק. הני"ל מדובר במספר התיבות. הרב רייניץ מציין דברי ר' יעקב אורבך שמספר האותיות שיש בסופי הברכות ('מגן אברהם' - "מחיה המתים" וכו') הוא רמ"ח, כמספר המלים שיש בקריאת שמע ("בית יוסף" על או"ח ס"א ד"ה יש נוהגין). ואם גם נכלול בחשבון מספר כל האותיות כולל "ברוך אתה ה'" (לכל י"ט הברכות) הם תנ"ז אותיות, שזו הגימטריא של כל ראשי-התיבות של כל הפסוקים שיש בקריאת שמע, החל מן "שמע" ועד "אמת".

וזהו הנרמז בתנחומא (קדושים, ו) "לא תהא קריאת שמע קלה בעיניך מפני שיש בה רמ"ח תיבות כמנין אברים שבאדם. אמר הקב"ה אם שמרת את שלי לקרות ק"ש כתיקונה, אני אשמור את שלך (=כלומר, ישמע תפילותינו בתפילת עמידה). **משל** לאדם שהוא בגליל ויש לו כרם ביהודה. ואדם אחר שהוא ביהודה ויש לו כרם בגליל... עמדו זה עם זה, אמר זה לזה: 'שמור את שלי בתחומך ואני אשמור את שלך בתחומי'. **כך** אמר דוד 'שמרני כאישון בת עין' א"ל הקב"ה 'שמור מצוותי וְחַיְהִי'. כך אמר הקב"ה לישראל: 'שמרו מצות ק"ש ערבית ושחרית ואני משמר אתכם' עכ"ל המדרש.

רבנו בחיי (לשמות מ, טז) מביא כי מן "ועשו לי מקדש" (שמות כה, ח) עד כאן יש רמ"ח פעם 'עשיה' במלאכת המשכן, כנגד רמ"ח מצוות עשה שבתורה. (עיי"ש כיוון החשבון שאין לכלול בחשבון, ביטויי "עשיה" הקשורים לעגל).



מ, טו – "והיתה להלית (כתיב חסר ו) להם".
ללמדך (שהכהונה למשפחות מיוחדות) בטלה עד שיבוא המלך המשיח. (מדרש חסרות ויתרות).



מ, כא – "ארון העדות".
הרבה כתוב 'ארון' חסר ו' חוץ מכאן, כי נעשה שלם כשהכניסו בו את הלוחות (מדרש חסרות ויתרות) - ע"ע לעיל על פרשת תרומה.